

Dosarul nr. 2ra-1649/23
2-21187154-01-2ra-28122023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: E. Silivestru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, I. Secrieru, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

28 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Bodur Eugeniu, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bodur Eugeniu împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Șapa Ludmila și administratorul autorizat Dolghier Iurie cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

a c o n s t a t a t:

La 20 decembrie 2021, Bodur Eugeniu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Șapa Ludmila cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, a invocat că prin hotărârea din 19 mai 2011 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a încasat de la SRL „Primautosport” în beneficiul lui Bodur Eugeniu datoria în mărime de 336 979,23 de lei, taxa de stat în mărime de 10 403,16 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 199,22 de lei.

Reclamantul a menționat că după ce hotărârea a rămas definitivă, la 15 iunie 2011 a fost emis documentul executoriu, iar întru executarea acestuia, la data de 27 iunie 2011, executorul judecătoresc Șapa Ludmila a inițiat procedura de executare.

A specificat că hotărârea din 19 mai 2011 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, nu a fost executată, iar cererea despre furnizarea informației referitor la executare a documentului executoriu, a fost ignorată de executorul judecătoresc.

Reclamantul Bodur Eugeniu a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 19 mai 2011 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău și încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru neexecutarea în termen a hotărârii judecătorești.

Prin încheierea protocolară din 14 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu administratorul autorizat Dolghier Iurie (f. d. 51-53).

Prin hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Bodur Eugeniu.

Prin decizia din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Bodur Eugeniu, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae și s-a menținut hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea soluțiilor, instanțele de judecată au reținut că prin hotărârea din 19 mai 2011 a Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău, s-a încasat de la SRL „Primautosport” în beneficiul lui Bodur Eugeniu datoria în mărime de 336 979,23 de lei, taxa de stat în mărime de 10 403,16 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 199,22 de lei.

Bodur Eugeniu a depus la executorul judecătoresc Șapa Ludmila cerere cu privire la intentarea procedurii de executare în baza documentului executoriu emis în temeiul hotărârii din 19 mai 2011 a Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău, iar prin încheierea din 03 august 2011, s-a dispus intentarea procedurii de executare, fiind aplicate un șir de măsuri asiguratorii în privința debitorului SRL „Primautosport”.

De asemenea, instanțele de judecată au constatat că prin hotărârea din 01 iulie 2011 a Curții de Apel Economice, a fost intentat procesul de insolabilitate în privința debitorului SRL „Primautosport” și desemnat în funcția de administrator al insolabilității ÎI „Ispas Iurie”.

Prin încheierea executorul judecătoresc Șapa Ludmila din 15 septembrie 2011, s-a dispus expedierea documentului executoriu în adresa administratorului insolabilității SRL „Primautosport”- ÎI „Ispas Iurie”.

Prin încheierea din 05 iunie 2012 a Curții de Apel Chișinău, a fost destituit din funcția de administrator al procesului de insolabilitate ÎI „Ispas Iurie”, fiind numit în funcția de administrator al insolabilității SRL „Primautosport”- ÎI „Dolghier Iurie”.

Prin încheierea din 14 mai 2013 Curții de Apel Chișinău, a fost intentată procedura de faliment prin valorificarea și lichidarea masei debitoare cu dizolvarea SRL „Primautosport”, iar ÎI „Dolghier Iurie” a fost desemnat în calitate de lichidator al debitorului.

La fel, instanțele de judecată au reținut că Bodur Eugeniu a fost validat în calitate de creditor chirografar, fiind poziționat cu numărul de ordine „9” din rangul V și numărul de ordine „5” din rangul VI de creanțe chirografare, iar reieșind din prevederile art. 140 și 143 din Legea insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012, în cadrul procesului de insolabilitate, din masa debitoare se acoperă în primul rând cheltuielile procesului de insolabilitate, iar ulterior, creanțele chirografare, conform rangurilor.

Astfel, instanțele de judecată au concluzionat că nu au fost stabilite acțiuni din partea pârâtului care ar fi condus la tergiversarea executării hotărârii judecătorești.

În susținerea concluziilor, instanțele de judecată au reținut că responsabilitatea statului poate fi angajată în cazul în care autoritățile publice implicate în procedurile de executare nu dau dovadă de diligența cuvenită.

Cu privire la pretenția reclamantului privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei, instanțele de judecată au reținut că, în temeiul art.5 din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, doar în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, însă la caz, nu s-a constatat faptul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, prin urmare cerința privind încasarea prejudiciului moral urmează a fi respinsă.

La 27 noiembrie 2023, Bodur Eugeniu, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului, a invocat că instanțele judecătorești la examinarea cauzei, au interpretat în mod eronat legea, fapt ce constituie temei de declarare a recursului prevăzut la art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

De asemenea, a menționat că instanțele de judecată nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, iar actele judecătorești emise sunt incerte și contradictorii.

Recurentul a relevat că executarea hotărârii implică o complexitate sporită, însă raportată la perioada de neexecutare, dar și la acțiunile concludente din partea debitorului (executorului judecătoresc/ lichidatorului- administrator autorizat) se atestă că, acesta din urmă nu a manifestat diligența necesară și nu a întreprins acțiuni în vederea executării hotărârii în termen rezonabil, or, alte date sau înscrisuri care ar face imposibilă executarea hotărârii, ținând cont de complexitatea procedurii de executare, nu au fost prezentate de către intimați.

Cu referire la aprecierea comportamentului reclamantului, Bodur Eugeniu a specificat că a întreprins acțiunile necesare în vederea executării titlului executoriu, a manifestat comportament activ în vederea asigurării executării documentului executoriu, astfel neexecutarea hotărârii judecătorești nu-i poate fi imputată.

Respectiv, recurentul a menționat că urmează a fi analizat comportamentul autorităților implicate în neexecutarea hotărârii judecătorești, care sunt responsabile de executarea acesteia, iar sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și lipsei suportării prejudiciului material și moral, revine statului.

În concluzie, recurentul a invocat că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării acesteia, iar în rezultat nu a putut beneficia succesul obținut în urma examinării litigiului, din motiv că hotărârea judecătorească adoptată în favoarea sa a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp, respectiv, este în drept de a pretinde repararea prejudiciului cauzat.

La 30 ianuarie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților pentru notificare copia recursului declarat de Bodur Eugeniu, explicându-le dreptul de a depune referință.

Până la examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție referința nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 20 septembrie 2023.

Decizia motivată din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților la 24 noiembrie 2023 (f. d. 157).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 27 noiembrie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de către Bodur Eugeniu, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae împotriva deciziei din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinat prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Bodur Eugeniu, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
- d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Bodur Eugeniu, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Bodur Eugeniu, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea

tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Bodur Eugeniu, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Bodur Eugeniu, reprezentat de avocatul Leșan Nicolae împotriva deciziei din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni